

ESPAINIAKO HISTORIA / HISTORIA DE ESPAÑA

Maiatzaren 30eko 76/2023 dekretuan oinarrituta, beherago adierazten dira proba honetarako ezarri ditugun ebaluazio-irizpideak eta ezarritako konpetentzia-helburuak, dagozkien adierazleekin batera:

1. Espainiako eta Euskal Herriko egungo historia osatzen duten prozesu garrantzitsuenak ezagutzea, eta gertaera politiko, ekonomiko, sozial eta kulturalen arteko harremanak identifikatzea.

Adierazleak:

- Garai historiko bakoitzeko ezaugarri ekonomikoak, sozialak, politikoak eta kulturalak bereizten ditu, eta ezaugarri horiek elkarri nola eragiten dioten azaltzen du.
- Etapa historiko bakoitza laburbiltzen du, eta alderdi ekonomikoak, sozialak, politikoak eta kulturalak erlazionatzen ditu.
- Ulertzen du zer kontzeptu eta termino diren ekonomikoak, sozialak, politikoak... eta zer lotura duten arlo bereko beste batzuekin.
- Gertakari jakin baten aurrean dauden iturri eta egileen zeregina eta ikuspuntuak interpretatzen ditu.

2. Oinarritzko kontzeptu, termino eta teknika historikoak behar bezala erabiltzea.

Adierazleak:

- Kontzeptu eta termino nagusiak bere garaian kokatzen ditu eta behar bezala lotzen ditu.

3. Lehen eta bigarren mailako iturri historikoak zorrotasunez eta objektibotasunez interpretatzea eta iruzkintzea, eta lehen eta bigarren mailako iturri historikoen eginkizuna baloratzea.

Adierazleak:

- Lehen eta bigarren mailako iturriak komentatzen eta interpretatzen ditu, eta haien informazioa aurretiazko ezagutzekin erlazionatzen du.
- Zer iturri mota den eta zer ezaugarri nagusi dituen interpretatzen du.
- Iturri jakin bati dagokion garaia, egilea, hartzailea, asmoa eta abar identifikatzen ditu.
- Dokumentu jakin batek gertaera edo prozesu historiko baten ezagutzari egiten dion ekarpena ondorioztatzen du.
- Aztertutako garai historiko bakoitzean agertzen diren kontzeptu eta termino historiko nagusiak definitzen ditu.

ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK
CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN

- Iturri historikoak aztertzeke prozesua ikusita, ulertzen du ezagutza historikoa etengabe berrosatzen ari dela.
- Gertaera jakin baten aurrean, iturri eta autore desberdinen zeregina eta ikuspuntuak interpretatzen ditu.

4. Gertaera eta prozesu historiko esanguratsuen kausak eta ondorioak identifikatzea, haien arteko loturak ezartzea eta gertaera sozialek dakarten kausalitate ugaria ezagutzea.

Adierazleak:

- Gertaera eta prozesu historikoak eta sozialak eragiten dituzten kausak identifikatzen eta sailkatzen ditu.
- Gertaera edo prozesu historiko garrantzitsu batean eragina duten faktoreetako batzuk identifikatzen ditu, horien izaera zehazten du eta haien arteko erlazioen bat ezartzen du.
- Gertaera eta prozesu historiko baten ondorio batzuk zehazten ditu, eta epe labur, ertain eta luzean gertatzen direnak bereizten ditu.
- Ondoz ondoko gertaera edo egoera historikoen arteko kausa-efektu erlazioen kateak ezartzen ditu.

5. Irakasgaiaren edukiak egoki, ortografia-zuzentasunez, zorrotasunez eta irakasgaiaren berariazko hiztegia erabiliz adieraztea eta komunikatzea.

Adierazleak:

- Informazioa argi eta txukun aurkezten du, arloko berariazko hiztegia erabilia.
- Zuzenketa ortografikoa, zorrotasuna eta materiaren berariazko hiztegiaren erabilera duten idazkiak egiten ditu.
- Adierazpen-modu egokia hautatzen du, edukiaren eta hartzailearen arabera.

6. Gaur egungo gizartean dauden gai garrantzitsuei eta Euskal Autonomia Erkidegoaren eta Espainiaren iragan historikoarekin zerikusia dutenei buruzko norberaren ikuspuntuak arrazoitzea.

Adierazleak:

- Euskal Herriko eta Espainiako gizartearen gaur egungo gaiei buruz dituen ikuspuntuak azaltzen ditu, arrazoituta, idatzietan.
- Euskal eta espainiar gizarteetan dagoen aniztasuna identifikatzen eta errespetatzen du.
- Giza eskubideak bizikidetzarako oinarritzko esparrutzat hartzen ditu; Euskal Autonomia Erkidegoko oraintsuko eta egungo historian giza eskubideak nola urratu diren baloratzeko erabiltzen ditu.

ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK
CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN

Zuzentasun ortografikoa: Beharrezkoa da idatzizko ekoizpenen zuzentasun ortografikoari arreta jartzea. Ortografia-akats bakoitza 0,1 punturekin zigortuko da.

Ebaluatzaileek lehen aipatutako gaitasunak kalifikatzeko kontuan hartu beharreko irizpide-orientazioak (irizpide hauek orientagarriak dira ebaluatzaileentzat; guztiak ez dira nahitaezkoak; gainera, haien egokitasuna ariketen tipologiaren arabera alda daiteke):

1. Informazioaren zehaztasuna eta garrantzia:

- **Zehaztasuna:** Erantzunak gertaerari dagozkion arrazoi edota ondorio historikoak zuzen eta egoki jaso behar ditu.
- **Garrantzia:** Aipatutako kausek edota ondorioek zuzeneko lotura izan behar dute gertaera historikoarekin, eta beraz, ikasleak zeharkako edo garrantzirik gabeko informazioa saihestu behar du.

2. Testuinguru historikoa ulertzea:

- **Testuinguruaren kokatzea:** Ikasleak gertaeren testuinguru sozial, politiko, ekonomiko eta kulturala ulertzen duela erakutsi behar du.
- **Epe laburreko eta luzeko kausalitatea:** Ebaluatu behar da ikaslea berehalako kausak (koiunturalak) eta egiturazkoak (epe luzekoak) bereizteko gai den, baita sakon azterten dituen ere.

3. Aztertze eta justifikatzeko gaitasuna:

- **Zergatien azalpena:** Ikasleak ez ditu kausak bakarrik aipatu behar; behar bezala azaldu behar ditu, zehaztuz haietako bakoitzak nola eragin zion gertakariari.
- **Kausazko erlazioak:** Ebaluatu behar da ikasleak kausen arteko konexio argiak ezar ditzakeen, eta haien arteko interakzioak edo hierarkiak identifikatzen dituen (adibidez, kausa primarioak eta sekundarioak).
- **Epe laburra eta luzea:** Ikaslea berehalako ondorioak eta epe luzekoak bereizteko gai den ebaluatzea, baita horien inpaktua ere, tokikoa edo globala, prozesu historikoen ulermen sakona adierazten duena.
- **Ondorio zuzenak eta zeharkakoak:** Ikasleak efektu zuzenak (berehalakoak eta begi-bistakoak) eta zeharkakoak (denborarekin azaleratzen direnak edo beste esparru batzuetan eragiten dutenak) identifika ditzakeen baloratzea.

4. Ebidentzia historikoaren erabilera:

- **Gertaera edo adibide zehatzak aipatzea:** Ikasleak bere azterketa ebidentzia historiko espezifikoarekin laguntzen duen baloratzea, hala nola datak, pertsonaiak, erabaki politikoak, eta abar.

ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK
CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN

- **Lehen edo bigarren mailako iturriak:** Ikasleak dokumentu edo iturri historiografikoen erreferentziak integratzeko duen gaitasuna ebaluatzea.

Zuzentzeko eta kalifikatzeko irizpide espezifikoak (ikasleen azterketan sartzeko)

Lehenengo 3 ariketetan 2 puntu emango dira gehienez, eta laugarren ariketan, testuaren iruzkinean, 4 puntu gehienez; beraz, azken nota 0 eta 10 puntu bitartekoa izan daiteke. Lortutako azken notaz gain, zati bakoitzean lortutako nota ere agertu behar da.

1. Lehenengo ariketaren kalifikazioa irizpide hauen arabera izango da:

- a. Testuan sartutako 5 akatsak identifikatzeko gaitasuna: 1 puntu, gehienez.
- b. Sartutako 5 akatsak zuzen berridaztea: 1 puntu, gehienez.

2.- Bigarren ariketaren kalifikazioa irizpide hauen arabera izango da:

- a. Galdetzen denari egokitzeko gaitasuna: 0,75 puntu, gehienez.
- b. Kontzeptuen erabilera egokia eta berariazko hiztegia: 1 puntu, gehienez.
- c. Gaiaren testuinguru laburra: prozesu historikoarekiko harremana: 0,25 puntu, gehienez.

3.- Hirugarren ariketaren kalifikazioa irizpide hauen arabera izango da:

- a. Galdetzen denari egokitzeko gaitasuna: 0,75 puntu, gehienez.
- b. Kontzeptuen erabilera egokia eta berariazko hiztegia: 1 puntu, gehienez.
- c. Gaiaren testuinguru laburra: prozesu historikoarekiko harremana: 0,25 puntu, gehienez.

4. Laugarren ariketaren kalifikazioa (testu-iruzkina) irizpide hauen arabera izango da:

- a. Testuaren kokapena: testu mota, egilea, hartzaileak eta garaia: 0,5 puntu, gehienez.
- b. Testuaren azterketa: testuaren funtsezko ideiak nabarmentzen ditu: 1 puntu, gehienez.
- c. Testuingurua: testua bere prozesu historikoan kokatzen du: 2 puntu, gehienez.
- d. Testuaren garrantzia: kokatuta dagoen aldi historikoa ulertzeko duen garrantzia nabarmentzen du: 0,5 puntu, gehienez.

Zuzentasun ortografikoa:

Beharrezkoa da idatzizko ekoizpenen zuzentasun ortografikoari arreta jartzea.
Akats ortografiko bakoitza 0,1 punturekin zigortuko da, gehienez puntu bateraino.

Eskema hau proban agertuko da, ikasleek honen arabera erantzun diezaioten probari.

ESPAINIAKO HISTORIA / HISTORIA DE ESPAÑA

1. GALDERA

**13. TESTUA: CLARA CAMPOAMOR DIPUTATUAK GORTE
KONSTITUZIOGILEETAN EMANDAKO HITZALDIA (1931-09-01)**

OKERRA-ZUZENA

TIRANIAREN: Askatasunaren

MONARKIA: Errepublika

ERREPUBLIKAREN: Monarkiaren

AZKEN: lehen

FRANTZIA: Espainia